Zomerrapportage 2019

Gemeente Rheden

Datum vaststelling B&W : 28 mei 2019

Datum besluitvorming Raad : 25 juni 2019

Inhoud

1 Inleiding en samenvatting 3
2 Programma's 7
1 Economische ontwikkeling 8
2 Welzijn 10
3 Gebiedsontwikkeling 13
4 Duurzaamheid 15
5 Bestuur & Veiligheid 17
6 Financiën 19
7 Overhead 21
8 Algemene dekkingsmiddelen 23
3 Bezuinigingen 24
4 Bijlagen 26

1 Inleiding en samenvatting

Hierbij bieden wij u de Zomerrapportage 2019 aan. Met deze rapportage geven wij inzicht in de voortgang van de uitvoering van de begroting 2019 en een prognose voor het te verwachten financiële resultaat in de jaarrekening 2019. De zomerrapportage weerspiegelt de stand van zaken per 30 april 2019. Voor 2019 hebben wij op voor de verschillende programma's doelstellingen geformuleerd. Op dit moment zijn er geen indicaties dat, ook met de in deze nota opgenomen maatregelen die doelstellingen niet gehaald worden. Verklaringen worden gegeven over financiële afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting.

De Zomerrapportage 2019 geeft aan dat we afstevenen op een te verwachten tekort van € 5,5 miljoen op de lopende begroting op basis van het huidige beleid. Het tekort wordt met name veroorzaakt door hogere kosten voor het programma Welzijn, hogere kosten voor verbonden partijen en extra personeelskosten.

Het college ziet de oplopende tekorten en buigt zich inmiddels over het handelingsperspectief dat nodig is om de te verwachte tekorten terug te dringen. Het lopende bezuinigingsproces bestrijkt de periode vanaf 2020. Echter, ook voor het huidige jaar 2019 zijn maatregelen noodzakelijk.
Voor het oplopende tekort van 2019 heeft het college de afgelopen periode een forse inspanning geleverd om het verwachte tekort over 2019 terug te dringen. Dit heeft geresulteerd in een pakket aan maatregelen dat ruim € 3,1 miljoen oplevert aan incidentele vrijval van budgetten. Daarmee is het tekort te verminderen tot € 2,4 miljoen.

Een aantal van de maatregelen zijn:
- In de Kadernota zijn geen nieuwe beleidsinitiatieven opgenomen.
- De efficiencydoelstelling van eind vorig jaar is doorgevoerd op personele uitgaven.
- Er is een efficiencydoelstelling personeelsformatie geformuleerd en er is sprake van een selectief vacaturebeleid.
- Bezuinigingen en fasering of uitstellen van activiteiten zijn en worden nog verder doorgevoerd.
- Er is een verdiepingsgroep Jeugdzorg ingesteld die zoekt naar quick wins bij de uitvoering van de taken in de jeugdzorg.
- De besparingsmogelijkheden bij verbonden partijen wordt bepaald.
- Het ambitieniveau bij bestaande projecten is en wordt afgeroomd.

Het doel van het college is om 2019 tenminste af te sluiten met een financieel neutraal resultaat. De komende maanden wordt hiervoor de begroting verder doorlopen om de uitgaven verder te verlagen. Daar waar mogelijk wordt een pas op de plaats gemaakt en wordt strakker gestuurd op een afweging of budgetten wel uitgegeven moeten worden. Hierbij wordt zowel de inkomsten- als de uitgavenkant beschouwd. Gezamenlijk met de VNG hebben de gemeenten het rijk verzocht om aanvullende middelen beschikbaar te stellen om de tekorten vanuit de Jeugdzorg terug te dringen**.** Ook uw raad heeft op 21 mei jl. per motie unaniem besloten om aan het rijk te verzoeken meer geld beschikbaar te stellen om de tekorten binnen het sociaal domein te reduceren. Wij gaan ervan uit dat de meicirculaire uitkomst gaat geven of dit ook gaat gebeuren. Over de effecten van deze maatregelen wordt uw raad z.s.m. geïnformeerd doch uiterlijk met de Herfstrapportage die in oktober aan uw raad wordt aangeboden.

Deze Zomerrapportage kent de volgende opbouw:
- Hoofdstuk 2 geeft gedetailleerder inzicht in de ontwikkelingen, afwijkingen in prestaties en financiën per programma op basis van de inzichten ultimo april 2019.
- In hoofdstuk 3 worden de bezuinigingen op realisatie beschouwd.

Ontwikkeling resultaat 2019

Het verwachte jaarresultaat 2019 is ten opzichte van de Programmabegroting 2019 verslechterd met € 4.829.000. Hierin zijn de structurele effecten vanuit de Jaarstukken 2018 en de effecten vanuit de septembercirculaire 2018 en decembercirculaire 2018 verwerkt. De mutatie in het resultaat kan worden beperkt tot € 1.718.000 door een aanvullend dekkingsplan.

Het resultaat is als volgt opgebouwd (bedragen x € 1.000):

Programmabegroting 2019	-707
Effecten September- en Decembercirculaires 2018	-125
Voorlopig resultaat Jaarstukken 2018	-2.136
Actuele begroting	**-2.968**
Prognose resultaat baten en lasten 2019	-2.568
Begrotingsresultaat na Zomerrapportage 2019 voor aanvullend dekkingsplan	**-5.536**
dekkingsplan 2019	3.111
Begrotingsresultaat na Zomerrapportage 2019 na aanvullend dekkingsplan	**-2.425**

Toelichting prognose resultaat baten en lasten 2019

Het verwachte jaarresultaat inclusief de voorgestelde mutaties in de reserves is ten opzichte van de actuele begroting 2019 verslechterd met € 2.568.000 (Lenterapportage : € 1.572.000). De structurele effecten zullen worden verwerkt in de Begroting 2020, tenzij anders aangegeven in de financiële analyses bij de programma's. Voor een nadere toelichting op alle verschillen verwijzen wij u naar de financiële analyse bij elk programma in hoofdstuk 2 en bijlage 1. Daarnaast zijn er nog de volgende belangrijke kwalitatieve ontwikkelingen te benoemen:

- Benadrukt dient te worden dat er met betrekking tot de bij het programma Welzijn verwachte kosten van Wmo en Jeugd en Programma Economische ontwikkeling op het gebied van Werk en Inkomen onzekerheden blijven, gezien het altijd moeilijk in te schatten verloop naar het einde van het jaar toe.

- Eind april is het aantal bijstandsgerechtigden afgenomen met 20 ten opzichte van december 2018. Rheden ontvangt volgens het voorlopig budget ruim € 456.000 minder dan was gepubliceerd bij het voorlopige budget 2019. Belangrijkste reden voor de afname van het budget is de landelijke daling van het aantal uitkeringen. In september krijgen we het definitieve budget BUIG 2019 door.

- De (voormalige) niet in exploitatie opgenomen gronden moeten dit jaar tegen de actuele marktwaarde zijn gewaardeerd. Hierbij is er een risico dat die getaxeerde waarde lager is dan de huidige boekwaarde en dat wij de gronden moeten afwaarderen.

- Ook bestaat er onzekerheid over de ontwikkeling van de salariskosten. De onderhandelingen over de cao 2019 lopen nog en er is op dit moment geen zicht op het resultaat. Daarnaast is het voor 2019 vastgestelde ziektebudget inmiddels voor 100% ingezet.

Onder druk van gemeenten en de VNG zal naar verwachting het rijk voor 2019, en mogelijk 2020 extra middelen beschikbaar stellen voor de jeugdzorg. In 2021 is een herziening voorzien van de verdeelmaatstaven binnen het sociaal domein. Dan wordt bekend welke structurele effecten deze herziening zal hebben.

Programmaplan

De eerder genoemde ontwikkelingen resulteren in onderstaand programmaplan.

Programmaplan

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotings-wijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotings-wijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR
	2019	2019	2019	2019	2019
1. Economische ontwikkeling	-18.200	194	-18.006	-607	-18.613
2. Welzijn	-33.703	-1.974	-35.677	-1.130	-36.807
3. Gebiedsontwikkeling	-10.242	-205	-10.448	-85	-10.533
4. Duurzaamheid	-270	12	-257	-110	-367
5. Bestuur & Veiligheid	-7.738	244	-7.494	-41	-7.535
6. Financiën	-336	-124	-460	170	-290
7. Overhead	-14.115	-339	-14.454	-925	-15.379
8. Algemene dekkingsmiddelen	79.974	-69	79.905	160	80.065
Saldo van baten en lasten	-4.630	-2.261	-6.890	-2.568	-9.458
Saldo van toevoegingen en onttrekkingen reserves	3.922	0	3.922	0	3.922
Resultaat voor aanvullend dekkingsplan	-707	-2.261	-2.968	-2.568	-5.536

Toelichting aanvullend dekkingsplan

Om het begrotingstekort 2019 te beperken wordt voorgesteld een aantal bestemmingsreserves en incidentele budgetten te laten vrijvallen (bedragen) en extra te bezuinigen op een aantal exploitatieposten.

Het aanvullen dekkingsplan is als volgt opgebouwd (bedragen x € 1.000):

Studie upgraden verenigingsgebouw	23
Res. Best. 2015 - Project Titus Brandsma	60
Reserve herstructurering woongebieden	600
Reserve bestemmingsplan Rheden-Oost	54
Herprioritering reserves	**737**
Res. NTBGB – Informatievoorziening duurzaamheid	45
Res. NTBGB – Blauwgroene structuurvisie	40
Res. NTBGB – Burgerparticipatie SD	7
Res. NTBGB – Onderzoek bijstandsbestand	18
Res. NTBGB – Odra	25
Res. NTBGB – Duurzaam Rheden	125
Res. NTBGB – Transformatiekosten Connectie	222
Res. NTBGB – Herstructurering bedrijventerrein	345
Herprioritering incidentele budgetten	**827**
Opbrengst grondverkoop – De Beemd	**375**
Programma Economische Ontwikkeling – Herstructurering winkelgebieden	50

Programma Welzijn – Diverse posten	276
Programma Gebiedsontwikkeling – Structuurvisie (Rijksbijdrage)	256
Programma Duurzaamheid – Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	250
Programma Bestuur & Veiligheid	60
Programma Financiën–Parkeergeld, onderuitputting 2019 afschaffen betaald parkeren	60
Programma Overhead – Herhuisvesting gemeentehuis	100
Personeelskosten	120
Extra Bezuinigingen	**1.172**
dekkingsplan 2019	**3.111**

Voor een nadere toelichting op alle posten verwijzen wij u naar bijlage 2.

Aanvullende ontwikkelingen en maatregelen
Met het dekkingsplan 2019 heeft het college het verwachte rekening resultaat terug kunnen brengen tot ruim € 2,4 miljoen nadelig. Daarnaast ziet het college nog voor dit jaar ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het rekening resultaat. Omdat de doelstelling van het college is om het jaar 2019 af te sluiten met een tenminste neutraal resultaat is aan de ambtelijke organisatie de opdracht gegeven om de komende periode nog met concrete voorstellen te komen.
Omdat de voorziene ontwikkelingen en aanvullende voorstellen op dit moment nog onvoldoende concreet zijn, is omwille van het voorzichtigheidsprincipe de opbrengsten hiervan nog niet meegenomen in het verwachte rekening resultaat.
We verwachten aan incidentele aanvullende rijksmiddelen voor de jeugdzorg een bedrag van € 0,8 miljoen.
Op dit moment zien wij daarnaast de volgende aanvullende mogelijkheden:

- Verder ombuigen tekorten in de Jeugdzorg, Wmo en Participatie
- Opbrengst selectief vacature beleid
- Onderuitputting lopende exploitatie

Met de aanvullende maatregelen denkt het college het verwachte tekort met € 1,6 miljoen terug te brengen tot een neutraal rekeningresultaat 2019.

In de Herfstrapportage, zult u over de voortgang en uitkomsten worden geïnformeerd.

Voorstel en besluitvorming

Het college vraagt uw raad de zomerrapportage 2019 vast te stellen en de begroting 2019 hierop bij te stellen.

Burgermeester en Wethouders van Rheden,

C.F. van Eert
Burgermeester

J.W. Kettelerij
Secretaris

2 Programma's

1 Economische ontwikkeling

Missie

Onze inzet is een duurzame en stevige economie. Iedereen die kan, moet kunnen werken. Daarom willen we meer banen voor onze inwoners. We vragen nadrukkelijk de ondernemers en het onderwijs hierbij te helpen en stimuleren de inwoners om zelf actief te zijn in het vinden van werk. Ook ambiëren wij een goed woon- en vestigingsklimaat met aantrekkelijke winkelgebieden en bedrijventerreinen.

Door afval te zien als grondstof maken we met elkaar de omslag naar een circulaire economie. Onderwijsinstellingen ondersteunen we bij het voorkomen van achterstanden, het terugdringen van schooluitval en huisvesting. Wij bouwen aan een gezonde toekomst voor recreatie en toerisme met daarbij specifieke aandacht voor de toegankelijkheid van De Posbank.

Met ons beleid dragen wij bij aan:
- goed onderwijs
- fatsoenlijke banen en economische groei
- minder ongelijkheid

Ontwikkelingen

De economische conjunctuur ontwikkelt zich positief. Dit vertaalt zich o.a. in minder faillissementen, meer arbeidsplaatsen, een grotere kans op uitstroom van mensen uit de bijstand en een grotere vraag naar bedrijfskavels.

Door het Rijk zijn de middelen van onderwijsachterstanden (OAB) vanaf 2019 herverdeeld. Voor Rheden betekent dit in 2019 een verhoging van de doeluitkering van € 280.000 naar € 795.000. De extra middelen worden ingezet voor intensivering van het beleid. We starten een pilot met het verhogen van het aantal uren VVE, zetten in op verbetering van de samenwerking tussen kinderopvang en zorg en op een hogere ouderbetrokkenheid. Niet bestede middelen moeten worden teruggestort. Op begrotingsniveau heeft dit geen effect.

Wat gaat het kosten

Programma	**1. Economische ontwikkeling**

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotingswijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR
	2019	2019	2019	2019	2019
Lasten	33.599	-194	33.405	607	34.012
Baten	15.399	0	15.399	0	15.399
Saldo van baten en lasten	-18.200	194	-18.006	-607	-18.613
Reserves					

Toevoeging	0	0	0	0	0
Onttrekking	0	0	0	0	0
Resultaat	-18.200	194	-18.006	-607	-18.613

Financiële analyse zomerrapportage 2019 - gewijzigde begroting 2019

Ten opzichte van de actuele begroting 2019 is het financieel effect van de mutaties in de zomerrapportage 2019 per saldo: € 607.000 (nadeel). De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Programma	Productnummer	Onderwerp	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
1	321 en 331	BUIG	-456	S
Volgens het nader voorlopig budget van het Rijk voor 2019 ontvangt Rheden € 446 k minder dan was gepubliceerd bij het voorlopige budget 2019. Belangrijkste reden voor de lagere bijdrage is de landelijke daling van het aantal uitkeringen. In september wordt het definitieve budget BUIG 2019 bekend gemaakt.				
1	326	Wsw	-206	S
Op basis van de Meerjarenbegroting 2020 - 2023 MGR (module WgSw) inclusief gewijzigde begroting 2019 is de bijdrage van de gemeente aangepast. De aanpassing heeft onder andere te maken met de indexatie van de salariskosten en met een hoger deelnamepercentage i.v.m. het achterblijven van de uitstroom van de Rhedense populatie (4,2 % t.o.v. het regionale 5,9%). Wij hebben minder uitstroom van onze SW-populatie in vergelijking met de regiogemeenten omdat onze populatie gemiddeld jonger is dan SW-medewerkers van andere gemeenten. Hierdoor stromen er verhoudingsgewijs minder mensen vanuit onze gemeente uit (pensioengerechtigde leeftijd) met als gevolg dat wij als gemeente Rheden met de nieuwe verdeelsleutel een hogere bijdrage moeten leveren aan de module WgSw.				
1	326	Beschut Werk	125	I
Er is sprake van een onderschrijding van € 125 k omdat de aanmeldingen achterblijven ten opzichte van de taakstellling die wij van het Rijk hebben gekregen.				
1	Diversen	Overigen <= € 50.000	-70	I
Totaal mutaties programma 1 incidenteel / structureel				**-607**

2 Welzijn

Missie

Welzijn behandelt een breed beleidsspectrum waarbij zorg voor onze inwoners centraal staat. We willen dat inwoners waardig oud kunnen worden. Daarom helpen we oudere inwoners om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen en te kunnen meedoen. We hebben oog voor onze kwetsbare inwoners en willen eenzaamheid voorkomen en bestrijden. Mantelzorgers, vrijwilligers en initiatieven uit de buurt ondersteunen we van harte. Zij zijn het goud van onze samenleving!

Jongeren moeten zich kunnen ontwikkelen tot gelukkige, zelfstandige volwassenen. Met onze partners proberen we problemen onder jongeren te signaleren en ongewenst gedrag te voorkomen, maar ook hun talenten te ontplooien. We hebben aandacht voor kinderen in armoede en andere financieel kwetsbaren. Sport en bewegen blijft belangrijk voor iedereen. We stimuleren de fysieke, maar ook de mentale en sociale gezondheid van mensen. We zorgen voor duurzame sportaccommodaties.

Ons erfgoed willen we in goede staat doorgeven aan volgende generaties. Wij zijn er trots op. Cultuur vinden we belangrijk, zowel voor de ontwikkeling van kinderen als voor volwassenen. Elkaar ontmoeten en samen dingen doen, delen en genieten.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:
- einde aan armoede
- einde aan honger
- gezondheid & welzijn
- schoon drinkwater & goede sanitaire voorzieningen

Ontwikkelingen

De invoering van het abonnementstarief in de Wmo, de verhoging van uurtarieven in de CAO zijn autonome ontwikkelingen die vrijwel zeker zullen leiden tot hogere uitgaven en minder inkomsten voor de uitvoering van de Wmo. Naar verwachting zullen meer mensen een aanspraak willen maken op ondersteuning en zullen de tarieven van die ondersteuning stijgen.

Ook ten aanzien van de Jeugdzorg zien wij een verdere stijging van het aantal mensen dat een beroep doet op zorg. Ook meer complexe situaties leiden tot hogere kosten voor de gemeente. Dit zien wij in de toestroom in de eerste maanden en verwachten wij, op basis van landelijke indicaties.

Onlangs zijn de resultaten van een onderzoek van het Ministerie van VWS bekend geworden:
- Groei in volume (12 %)
- Groei in gemiddelde kosten per unieke cliënt

Uit het onderzoek volgt een aantal dilemma's die van invloed zijn op effectieve sturing op volume en uitgaven. Deze dilemma's zijn:
a. Het open einde karakter van de Jeugdwet, onder begrensde financiële middelen;
b. Dichtbij organiseren met als effect een groter bereik van jeugdigen met een ondersteuningsbehoefte;
c. Keuzevrijheid en eigen verantwoordelijkheid voor de jeugdige of het gezin maakt het lastig voor gemeenten om regie te voeren en het zorggebruik te begrenzen;

d. Door privacy-beperkingen kunnen gemeenten beperkt regie voeren op medische verwijzingen;
e. Schaalvoordelen door regionale samenwerking versus lokale autonomie in de sturing.

Wat gaat het kosten

Programma	**2. Welzijn**

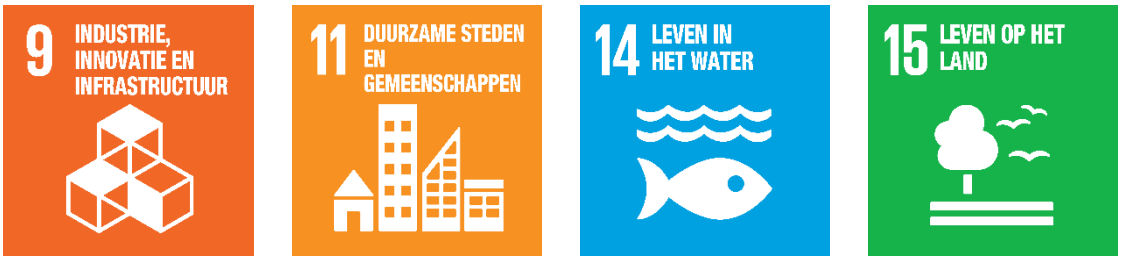
(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotingswijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR
	2019	2019	2019	2019	2019
Lasten	35.905	1.974	37.879	1.130	39.009
Baten	2.202	0	2.202	0	2.202
Saldo van baten en lasten	-33.703	-1.974	-35.677	-1.130	-36.807
Reserves					
Toevoeging	0	0	0	0	0
Onttrekking	10	0	10	0	10
Resultaat	-33.693	-1.974	-35.667	-1.130	-36.797

Financiële analyse zomerrapportage 2019 - gewijzigde begroting 2019

Ten opzichte van de actuele begroting 2019 is het financieel effect van de mutaties in de zomerrapportage 2019 per saldo: € 1.130.000 (nadeel). De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Programma	Product nummer	Onderwerp	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
2	270, 271 en 291	Cultuur	-60	I
Er is op de begroting enkele jaren geen indexering toegepast op huisvesting- en personeelslasten. Na eenmalige aanpassing van het budget vindt jaarlijkse indexering plaats. Hiernaast is er eerder 3,5% afgeroomd op deze subsidie in het kader van een generieke bezuinigingsoperatie. Er waren echter al subsidieafspraken voor 2019 vastgelegd waardoor de afroming niet doorgevoerd kan worden en er een overschrijding is.				
2	340	Algemene Diensten & Toegang	150	S
Het budget voor Onafhankelijke Cliëntenondersteuning is met € 150 k verlaagd en in balans gebracht met de noodzakelijke OCO. Dit bedrag is gebruikt om onze vaste formatie (t.o.v. begroting) uit te breiden.				
2	345	Doelgroepenvervoer - Collectief vervoer	288	I
Lagere lasten door een bijdrage uit het solidariteitsfonds (€ 30 k) en minder vervoerslasten als gevolg van een op basis van 2018 verwacht lager aantal gebruikers (€ 258 k).				
2	347	Huishoudelijke verzorging	-564	S
Door de invoering van het abonnementstarief gaat de opbrengst uit de eigen bijdrage HHT omlaag met naar schatting € 325.000. Voorts verwachten wij dat dit systeem leidt tot meer gebruik wat leidt tot hogere kosten. Daarnaast is er een verhoging van het uurtarief door de invoering van een nieuwe cao, die naar verwachting leidt tot € 239.000 hogere lasten. In 2019 worden de mogelijkheden onderzocht om de kosten te verminderen. De effecten van de invoering in de praktijk worden door het ministerie van VWS na overleg met VNG nauwlettend gevolgd. Hiertoe is een landelijke monitor ontwikkeld. Een mogelijke compensatie volgt niet eerder dan in 2021.				
2	350	Wmo - Pgb / Zin / DO	-181	I / S
Er wordt vanuit onze Toegang gestuurd op Zin. Dit is door de jaren heen zichtbaar in de resultaten. Hierdoor is de verwachting dat er voor 2019 een onderschrijding is van €50.000. De gevolgen van het abonnementstarief zijn hierin meegecalculeerd. De situatie t.o.v. vorig jaar is qua regionale inkoop en aantal inwoners die hier gebruik van maken, onveranderd. Het abonnementstarief zal een negatief effect hebben op de begroting. Hierdoor is de verwachting dat er een structurele overschrijding is van € 376 k. Het doel van het product Dagelijkse ondersteuning (hulp bij het huishouden + praktische/lichte begeleidingstaken), was om af te schalen van het product begeleiding (regionale inkoop). Dit is tot nu toe niet succesvol gebleken. Het product zal in 2019 geëvalueerd worden en bijgesteld waar nodig. In 2019 zal moeten blijken of het doel behaald kan worden. Op dit moment is er sprake van een structurele onderschrijding van € 145.000.				
2	350-351	Innovatiemiddelen	75	I
Naar huidige verwachting vindt er een onderschrijding plaats (I) van 75.000 op het budget innovatiemiddelen Jeugd. Er wordt vanuit een Regionale Jeugdagenda met regionaal budget aan innovatie van de Jeugdzorg gewerkt.				
2	351	Jeugdzorg	-300	I
Voor de jeugdhulp is er sprake van een verhoogd risico op overschrijding van de begroting. Dit komt door de (landelijke) ontwikkeling in jeugdhulp (stijgende cliëntaantallen, toename complexiteit en bijkomende stijgende uitgaven). Op basis van gegevens over het eerste kwartaal 2019 wordt een groei verwacht van 2,7%. Dat komt neer op €300 k op jaarbasis. Hierbij zijn de ombuigingsmogelijkheden buiten beschouwing gelaten. We zijn met onze Toegang nog strakker gaan sturen op het inzetten van passende en betaalbare zorg. Dit doen we door het stimuleren van het sociale netwerk en het inzetten van collectieve zorg. We hebben maatregelen genomen om efficiënter te kunnen werken (bijv. SMP centraal georganiseerd). Met de tijd die dit oplevert, hebben we ruimte gecreëerd om strakker te sturen op het bereiken van resultaten van de ingezette zorg. Daardoor kan zware zorg afgeschaald worden. In regionaal verband werken we met zorgaanbieders aan transformatie van zorg en bereiden we nieuwe inkoop van zorg voor. Dat moet leiden tot betere en betaalbare zorg in de toekomst. We sturen lokaal op intensievere samenwerking met derdenverwijzers als huisartsen en instellingen voor jeugdbescherming om inzet van dure zorg om te buigen naar lichtere vormen.				
2	Diversen	Personeelskosten	-623	I / S
Ter overbrugging voor de besluitvorming en implementatie van het Transformatieplan 2.0 is een aantal aflopende contracten verlengd bij de afdeling Toegang (€ 350 k, incidenteel). Daarnaast is een aantal flex-contracten bij deze afdeling omgezet in vaste contracten (€ 273 k, structureel) die niet begroot waren waarvan 150 k is omgebogen vanuit product 340 (zoals daar is toegelicht).				
2	Diversen	Overigen <= € 50.000	85	I / S
Totaal mutaties programma 2 incidenteel / structureel			**-1130**	

3 Gebiedsontwikkeling

Missie
Wij werken aan een kwalitatieve woon- en leefomgeving in elk van de zeven dorpen en het buitengebied. Samen met inwoners, bedrijven en organisaties bepalen we wat de voorwaarden zijn voor een aantrekkelijke en gezonde omgeving waar iedereen zich thuis voelt. We blijven de historische karakteristieken van dorpen en buitengebieden koesteren. De relevante beleidsthema's hierbij zijn: Ruimtelijke Ordening; Mobiliteit en infra; Natuur en landschap.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:
- industrie, innovatie en infrastructuur
- veilige en duurzame steden
- bescherming van zeeën en oceanen
- herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit

Ontwikkelingen

Mobiliteit, Infra, beheer openbare ruimte, Natuur en Landschap

- Als gevolg van de veranderende klimatologische omstandigheden krijgen we in de openbare ruimte steeds meer te maken met overlast, ziektes, plaagdieren en (invasieve) exoten. De bestrijding hiervan kost veel tijd en geld.
- De huidige economische (markt-)ontwikkelingen en olieprijzen zorgen voor grotere prijsstijgingen en indexeringen, waardoor de werkelijke uitvoeringskosten van werken en diensten stijgen met gemiddeld 10-20% ten opzichte van de afgelopen jaren.
- De kwaliteit van de bomen aan de Middachtenallee vraagt extra aandacht. Om deze laan duurzaam vitaal te maken, zijn er dit jaar en de komende jaren extra maatregelen noodzakelijk.

Wat gaat het kosten

Programma	**3. Gebiedsontwikkeling**

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotingswijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR
	2019	2019	2019	2019	2019
Lasten	12.361	205	12.566	85	12.651
Baten	2.118	0	2.118	0	2.118
Saldo van baten en lasten	-10.242	-205	-10.448	-85	-10.533
Reserves					
Toevoeging	0	0	0	0	0
Onttrekking	172	0	172	0	172
Resultaat	-10.070	-205	-10.276	-85	-10.361

Financiële analyse zomerrapportage 2019 - gewijzigde begroting 2019

Ten opzichte van de actuele begroting 2019 is het financieel effect van de mutaties in de zomerrapportage 2019 per saldo: € 85.000 (nadeel). De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Programma	Productnummer	Onderwerp	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
3	622	Openbaar groen	-85	I
Bomenonderhoud : Extra werkzaamheden aan de Middachtenallee veroorzaken een overschrijding van € 48 k. Plaagdierbestrijding : De kosten voor plaagdierbestrijding vallen hoger uit dan begroot. We baseren dit op de ervaringen van afgelopen jaar.				
Totaal mutaties programma 3 incidenteel / structureel				**-85**

4 Duurzaamheid

Missie
Wij werken aan een duurzame toekomst. Wij dragen ons steentje bij aan het beperken van de klimaatverandering. Dit doen we door het stimuleren van energiebesparing en duurzaam opwekken van energie. Wij willen ons afval zoveel mogelijk gescheiden inzamelen zodat het geschikt is voor hergebruik. Van afval naar grondstof is daarbij onze filosofie; er is op dit beleidsthema dan ook een nauwe verwevenheid met een onderdeel uit programma 1 *de circulaire economie*. Daarnaast beheren en onderhouden we onze openbare ruimte en ons gemeentelijk vastgoed zo duurzaam mogelijk. Wij pakken onze voortrekkersrol op en laten zien hoe we de opgave gezamenlijk waarmaken onder het motto *"Minder praten meer doen".*

De beleidsthema's zijn:
a. klimaat en duurzame energie
b. afval, schoon water en milieu
c. functioneel en duurzaam vastgoed

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:
- duurzame en betaalbare energie
- het aanpakken van en aanpassen aan klimaatverandering
- verantwoorde consumptie en productie.

Ontwikkelingen
De toegenomen economische activiteit heeft als voordeel dat bedrijven meer financiële armslag krijgen om ook in duurzaamheidsmaatregelen te investeren.

De nieuwe parkeergarage bij het station in Dieren is inmiddels overgedragen aan de beheerorganisatie. De gladheidsbestrijding van het gekozen wegdek vraagt om extra inspanning en andere toepassing van middelen. Hier zijn extra kosten mee gemoeid waar in de begroting geen rekening mee gehouden is.

De bewustwording en actiebereidheid om maatregelen te treffen wordt steeds groter. We zien steeds meer initiatieven voor een duurzame opwekking van energie, minder afval en een betere afvalscheiding en een grote vraag naar onze duurzaamheidslening. In regionaal verband ontwikkelen wij een Regionale Energie Strategie waarmee wij als gemeenten in gezamenlijkheid afspraken maken voor de nabije toekomst.

Wat gaat het kosten

Programma	**4. Duurzaamheid**

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotingswijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR
	2019	2019	2019	2019	2019
Lasten	9.281	-12	9.269	110	9.379
Baten	9.011	0	9.011	0	9.011

Saldo van baten en lasten	-270	12	-257	-110	-367
Reserves					
Toevoeging	0	0	0	0	0
Onttrekking	0	0	0	0	0
Resultaat	-270	12	-257	-110	-367

Financiële analyse zomerrapportage 2019 - gewijzigde begroting 2019

Ten opzichte van de actuele begroting 2019 is het financieel effect van de mutaties in de zomerrapportage 2019 per saldo: € 110.000 (nadeel). De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Programma	Product nummer	Onderwerp	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
4	508	Overige bezittingen	-75	I / S
Parkeergarage Dieren : Er zijn onvoorziene uitgaven gedaan t.b.v. gladheidbestrijding. Daarnaast zijn extra uitgaven gedaan voor schoonmaak van trappenhuis en lift. Er wordt rekening gehouden met een structurele extra uitgave van ca. € 30.000 per jaar. Overige gebouwen : Hier staat nog een verkoop en taakstelling ter hoogte van € 100.000. Tot nu toe is er met het pand van de CAV aan de Kolonieweg € 30.000 ontvangen. Inkomsten vanuit verkoop Groenstroken bedraagt €25.000.				
4	Diversen	Overigen <= € 50.000	-35	I
Totaal mutaties programma 4 incidenteel / structureel				**-110**

5 Bestuur en veiligheid

Missie
De kwaliteit van het bestuurlijk handelen is van belang voor een sterke en duurzame gemeente. Meer dan ooit leeft het besef dat gemeente en inwoners gelijkwaardige partners zijn. Om die reden omarmen we partnerschap en passen we onze bestuursstijl daarop aan. Daarbij hoort dat wij inwoners helderheid geven over onze veranderende rol. Wat mogen zij van ons verwachten, wat verwachten wij van hen en welke afspraken maken we samen? Die rolduidelijkheid is nodig om samen met onze partners vraagstukken op te lossen.

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor plezierig wonen in onze gemeente. Iedereen moet zich veilig voelen en ieders omgeving moet leefbaar zijn. Daarom bestrijden we geweld, discriminatie en (drugs)criminaliteit.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:
- Partnerschappen voor de doelen
- Vrouwen en mannen gelijk
- Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid

In dit licht vormt het binnen onze gemeente ontstane 18e goal (Deel en geef door) een mooi slot: als gemeente bieden wij meer voor onze inwoners door enerzijds best practices te delen met anderen en anderzijds te leren van anderen. Rheden deelt graag goede voorbeelden met derden en wij nodigen collega-gemeenten en andere organisaties uit om hun pareltjes met ons te delen. Rheden is daarin ondernemend, initiatiefrijk en proactief.

Ontwikkelingen
Sinds 2010 kunnen Meldingen Openbare Ruimte (MOR) via de website gedaan worden. Er komt een nieuwe opzet van de MOR. Voor inwoners wordt het makkelijker om een melding te doen, door via de telefoon of computer te klikken op object of de eigen locatie op een kaart (vergelijkbaar met een App als Buiten Beter).
De inwoner ziet of er al eerder meldingen zijn gedaan op die plek en wat de status is. Uiteraard blijft melden via het centrale nummer van de gemeente mogelijk.
Medewerkers van de gemeente kunnen meldingen makkelijker in behandeling nemen (mobiel, in de wijk). Medewerkers zien op een telefoon of Ipad welke meldingen er zijn, en kunnen ter plaatse informatie toevoegen, of de melding direct afhandelen als deze is opgelost.
Verder zijn er binnen het programma Bestuur en Veiligheid geen bijzondere ontwikkelingen te melden. Het vastgestelde beleid kan binnen het budget worden gerealiseerd. Gedurende dit exploitatie jaar is wel incidenteel te bezuinigen door het uitstellen van verschillende projecten binnen het domein Veiligheid. Langer uitstellen van projecten zou betekenen dat er ingeleverd moet worden op de beleidsdoelstellingen.

Wat gaat het kosten

Programma	**5. Bestuur & Veiligheid**

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotingswijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR

	2019	2019	2019	2019	2019
Lasten	7.761	-244	7.517	41	7.558
Baten	23	0	23	0	23
Saldo van baten en lasten	-7.738	244	-7.494	-41	-7.535
Reserves					
Toevoeging	0	0	0	0	0
Onttrekking	4	0	4	0	4
Resultaat	-7.734	244	-7.490	-41	-7.531

Financiële analyse zomerrapportage 2019 - gewijzigde begroting 2019

Ten opzichte van de actuele begroting 2019 is het financieel effect van de mutaties in de zomerrapportage 2019 per saldo: € 41.000 (nadeel). De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Programma	Productnummer	Onderwerp	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
5	Diversen	Personeelskosten	-60	I
Inhuur door ziekte en een lopend mobiliteitstraject zorgen voor overschrijding van de salariskosten.				
5	Diversen	Overigen <= € 50.000	19	I
Totaal mutaties programma 5 incidenteel / structureel				**-41**

6 Financiën

Missie
Het waarborgen van een solide financiële positie van de gemeente die tot uitdrukking komt in een evenwichtige en sluitende (meerjarig)begroting. We streven naar een gedegen en daadkrachtig financieel beleid, waarin de begroting 2019-2022 sluitend is. De programmadoelstelling moet in samenhang worden gezien met hetgeen is opgenomen in:
a. de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing;
b. de paragraaf Financiering;
c. hoofdstuk 8 Algemene dekkingsmiddelen.

Daarnaast willen wij een lastenverzwaring voor inwoners en bedrijven zoveel mogelijk voorkomen.

Ontwikkelingen
Uw raad heeft een sluitende (Meerjaren)begroting 2019-2022 vastgesteld. Bij de totstandkoming van deze begroting is geconstateerd dat er risico wordt gelopen over de financiële houdbaarheid en stabiliteit van deze meerjarenbegroting. Ontwikkelingen zoals stijgende zorgkosten, oplopende personeelskosten, nog openstaande taakstellingen, toekomst gemeentehuis, brengen financiële risico's met zich mee die de houdbaarheid van de huidige meerjarenraming onder druk zetten. De negatieve jaarrekeningresultaten van de afgelopen jaren versterken het gevoel dat structurele, aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.
De provinciale toezichthouder constateert dat onze begroting niet structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat er aanvullende ombuigingen noodzakelijk zijn binnen het bestaande beleid met als doel meer structurele ruimte in de meerjarenbegroting te scheppen. Door uw raad zijn in maart 2019 (richtinggevende) uitgangspunten vastgesteld.

Prestaties

Dit waren we van plan	Afwijking
Programmadoelstelling A: Een sluitend meerjarig perspectief	
In de tussentijdse rapportage (de zomerrapportage) bewaken wij de financiële resultaten van de lopende begroting en brengen wij de consequenties in beeld voor de meerjarenbegroting	Uw raad heeft op 30-3-2019 als (richtinggevend) uitgangspunt vastgesteld dat dat ieder begrotingsjaar van de meerjarenbegroting 2020-2023 tenminste sluitend moet zijn.
Programmadoelstelling B : De kengetallen zoals opgenomen in het onderdeel financiële positie van de financiële begroting vallen onder de categorie minst risicovol	
Bij belangrijke beslissingen met grote financiële consequenties geven wij de impact daarvan op de kengetallen weer	De kengetallen solvabiliteit en structurele exploitatielast vallen niet in de categorie minst risicovol, maar respectievelijk in de midden categorie en de categorie risicovol.

Wat gaat het kosten

Programma	6. Financiën				
(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotingswijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR
	2019	2019	2019	2019	2019
Lasten	1.249	123	1.372	-30	1.342
Baten	913	-1	912	140	1.052
Saldo van baten en lasten	-336	-124	-460	170	-290

Reserves					
Toevoeging	0	0	0	0	0
Onttrekking	3.733	0	3.733	0	3.733
Resultaat	3.397	-124	3.273	30	3.303

Financiële analyse zomerrapportage 2019 - gewijzigde begroting 2019

Ten opzichte van de actuele begroting 2019 is het financieel effect van de mutaties in de zomerrapportage 2019 per saldo: € 170.000 (voordeel). De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Programma	Product nummer	Onderwerp	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
6	134	Stelpost autonome kostenstijging	30	I
Deel van de stelpost wordt ingezet voor de indexering van de subsidie Bibliotheek.				
6	134	Rente	140	I
Het herfinancieren van een aflopende lening tegen een veel lagere rente en de ontvangen in plaats van te betalen rentevergoeding op kasgeldleningen leveren een voordelig resultaat op.				
Totaal mutaties programma 6 incidenteel / structureel				**170**

7 Overhead

In het BBV is voorgeschreven dat een apart overzicht wordt gegeven van de overhead. Het gaat er in dit geval om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en daarmee ook meer zeggenschap over die kosten. Onder overhead wordt verstaan alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Ontwikkelingen

Organisatieontwikkeling
We willen onze inwoners, ondernemers en partners optimaal bedienen en daar past de vorm van een netwerkorganisatie het beste bij. Op 14 mei 2018 is deze nieuwe (netwerk-) organisatiestructuur formeel gestart. Op dat moment was de bedrijfsvoering van onze interne organisatie (de operatie) nog niet volledig ingeregeld. Volgens de Plan Do Check Act-aanpak (PDCA) houden we onze ontwikkelingen op gezette momenten tegen het licht en indien nodig sturen we bij. Zo is er sprake van een continue verbetering van onze processen, werkwijze en samenwerking. Evident is dat de grootste verandering in de organisatiecultuur nodig is en dat met name daarop gestuurd moet worden. Cultuurverandering gaat over houding en gedrag, dat vraagt om een langdurige intensieve aandacht. Ook is het belangrijk dat de beheerkant (operationele kant) van de organisatie in de pas loopt met de ontwikkelingskant binnen de organisatie. Met het actieplan de basis op orde gaan we de beheerkant weer in de pas laten lopen met de ontwikkelingskant.

Prestaties

Er zijn in dit programma geen prestaties opgenomen.

Wat gaat het kosten

Programma	**7. Overhead**

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotingswijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR
	2019	2019	2019	2019	2019
Lasten	14.365	494	14.859	925	15.784
Baten	250	155	405	0	405
Saldo van baten en lasten	-14.115	-339	-14.454	-925	-15.379
Reserves					
Toevoeging	0	0	0	0	0
Onttrekking	3	0	3	0	3
Resultaat	-14.112	-339	-14.451	-925	-15.376

Financiële analyse zomerrapportage 2019 - gewijzigde begroting 2019

Ten opzichte van de actuele begroting 2019 is het financieel effect van de mutaties in de zomerrapportage 2019 per saldo: € 925.000 (nadeel). De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Programma	Productnummer	Onderwerp	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
7	50	Wet Normalisatie Rechtspostie Ambtenaren (WNRA)	-108	I
De WNRA ons dwingt ons tot aanpassing van de arbeidsvoorwaarden. Implementatie van deze wet gaat gepaard met extra kosten die niet zijn voorzien en onontkoombaar zijn. Er is extra personele inzet nodig om alle werkzaamheden uit te voeren. Dit financiële risico hebben we al gemeld in de kadernota.				
7	52	Bijdrage Connectie	-531	I / S
In de eerste bestuursrapportage 2019 van de Connectie zijn diverse voorstellen opgenomen die leiden tot een hogere jaarlijkse bijdrage. Het betreft enkele kadercorrecties en het oplossen van enkele knelpunten, o,a. loon- en prijsontwikkelingen, implementatie nieuw systeem ten laste van de hiervoor gevormde bestemmingsreserve en inzet van het restant transitiebudget tbv de ICT-opgave. In totaal gaat het om een aanpassing van € 531 k waarvan € 233 structureel.				
7	Diversen	Personeelskosten	-262	I
Payroll – Voorlopige inschatting van de extra kosten in verband met pensioenafspraken payroll-medewerkers (€ 50 k) Voortgang 5% efficiencytaakstelling – Op basis van een tussenrapportage die in december 2018 is opgesteld is er voor 2018 een kleine aanpassing op de taakstelling (€ 37 k) Frictiekosten – Financiële afwikkeling van een tweetal dienstverbanden (€ 100 k) Dekking projectleiders – Vanaf medio 2018 heeft de organisatie de beschikking over twee eigen interne projectleiders. Uitgangspunt hierbij is dat de loonkosten gedekt kunnen worden uit de beschikbare projectgelden. Tot nu toe zijn de projectleiders ingezet op interne projecten vanuit de P&C cyclus en organisatieontwikkeling.Verwacht wordt dat dit voor 2019 zal leiden tot een incidenteel nadeel van ca. € 75.000.				
7	Diversen	Overigen <= € 50.000	-24	I
Totaal mutaties programma 7 incidenteel / structureel				**-925**

8 Algemene dekkingsmiddelen

Dit programma kent geen doelstellingen c.q. ambities omdat dit programma bedoeld is om inzicht in de algemene dekkingsmiddelen te geven.

In het BBV is voorgeschreven dat binnen de programmastructuur een overzicht van de Algemene dekkingsmiddelen wordt opgenomen.

Wat gaat het kosten

Programma	**8. Algemene dekkingsmiddelen**

(Bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Gewijzigde begroting	Begrotingswijzigingen ZR	Gewijzigde begroting na ZR
	2019	2019	2019	2019	2019
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	79.974	-69	79.905	160	80.065
Saldo van baten en lasten	79.974	-69	79.905	160	80.065
Reserves					
Toevoeging	0	0	0	0	0
Onttrekking	0	0	0	0	0
Resultaat	79.974	-69	79.905	160	80.065

Financiële analyse zomerrapportage 2019 - gewijzigde begroting 2019

Ten opzichte van de actuele begroting 2019 is het financieel effect van de mutaties in de zomerrapportage 2019 per saldo: € 160.000 (voordeel). De belangrijkste mutaties kunnen als volgt worden toegelicht.

Programma	Productnummer	Onderwerp	Bedrag in € 1.000	Inc. / Struct.
8	130-131	Gemeentefonds	20	I
Door het Rijk is aangegeven dat er binnen de rijksbegroting een forse onderuitputting is ontstaan over het jaar 2018. Dit werkt door in de afrekeing van de algemene uitkering 2018 aan de gemeenten. Voor Rheden wordt een nadeel verwacht van € 330 k. Verder wordt er een bedrag beschikbaar gesteld voor loon- en prijsbijstelling over de vanaf 2019 vervallen integratie-uitkering Sociaal Domein. Voor Rheden wordt hierdoor een voordeel verwacht van € 500 k. Tot slot is er aan aanpassing van de uitkering uit het gemeentefonds doordat gemeenten meer beroep hebben gedaan op het BTW Compensatiefonds. Hierdoor is er een lagere onderuitputting van het fonds is dan vooraf was aangekondigd. Dit beteket voor Rheden een nadeel van € 150 k.				
8	107	Dividend	140	I
Vawege de goed financiële resultaten van BNG is het verwachte dividend € 140 k hoger dan begroot.				
Totaal mutaties programma 8 incidenteel / structureel			**160**	

3 Bezuinigingen

Het hoofdstuk bezuinigingen heeft als doel zicht te houden op de voortgang van bezuinigingsmaatregelen, zoals die door uw raad in de afgelopen jaren zijn besloten. Ontwikkelingen die effect hebben op de realisatie van de bezuinigingsmaatregel worden vermeld bij het betreffende besluit.

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de (nog) niet gerealiseerde bezuinigingen uit voorgaande jaren. Deze bezuinigingen komen voort uit:
- D-14: Dekkingsplan 2014-2017
- B-15: Begroting 2015
- T-15: Transformatieplan 2015

Statusoverzicht

Programma	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**Formatie**	
(Bedragen x € 1.000)					in fte	bedrag
2 - Welzijn	2.518	2.518	2.518	2.518		
3 – Gebiedsontwikkeling	3	3	3	3		
7 - Overhead	11	11	112	239	0,2	11
Totaal	2.532	2.532	2.633	2.760	0,2	11

Programma 2 - Welzijn

Statusoverzicht

Product		**Bron**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**Formatie**	
(Bedragen x € 1.000)							in fte	bedrag
DIV	Transformatiplan	T-15	2.133	2.518	2.518	2.518		
Totaal			2.133	2.518	2.518	2.518		

Toelichting voortgang

DIV Transformatieplan
Het transformatieplan 2015 is door de raad vastgesteld op 30 juni 2015 en verwerkt in de begroting. De actualisatie is vastgesteld op 20 oktober 2015. In aansluiting op de Voorjaarsnota 2017 is de notitie "Twee jaar Transitie in Rheden" verstrekt aan de Raad. Hierin is aangegeven dat ten opzichte van de in het oorspronkelijk Transformatieplan opgenomen versoberingen op de afdeling Toegang naar verwachting € 300 k minder kan worden bespaard. Dit is in bovenstaande opstelling en in de Begroting 2019 en MJR 2020-2022 verwerkt.
In 2018 is aangegeven dat de in het Transformatieplan 2015 geformuleerde besparingen onvoldoende zijn gerealiseerd. Dit leidde tot periodieke overschrijdingen t.o.v. de begrotingen die nog werden versterkt door autonome ontwikkelingen. Daarnaast waren er structurele personele knelpunten in met name de toegangsteams. In het voorjaar 2019 is een transformatieplan 2.0 opgesteld, dat in juni 2019 aan de Raad ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Programma 3 - Gebiedsontwikkeling

Statusoverzicht

Product		**Bron**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**Formatie**	
(Bedragen x € 1.000)							**in fte**	**bedrag**
546	Gezamenlijk beheer VRI's met Arnhem	D-14	3	3	3	3		
Totaal			**3**	**3**	**3**	**3**		

Toelichting voortgang

546 Gezamenlijk beheer VRI's met Arnhem:
De bezuiniging wordt in 2019 gerealiseerd.

Programma 7 - Overhead

Statusoverzicht

Product		Bron	2019	2020	2021	2022	Formatie	
(Bedragen x € 1.000)							fte	bedrag
42	ICT samenwerking/ De Connectie	B-15	0	0	101	239	-	-
43	Functie medewerker basisregistratie	B-15	11	11	11	11	0.2	11
Totaal			11	11	112	250	0.2	11

Toelichting voortgang

42 Bedrijfsplan de Connectie/ ICT samenwerking:
In februari 2019 is uw raad geïnformeerd over de verwachte ontwikkelingen bij bedrijfsvoeringorganisatie De Connectie. Met name bij ICT is sprake van een achterstand op techniek. Dit leidt in 2019 tot extra uitgaven voor ICT.

43 Functie medewerker basisregistratie:
De bezuiniging staat gepland voor 2019 en volgende jaren.

Bijlage 1

Financiële effecten Zomerrapportage 2019

In de zomerrapportage zijn de ontwikkelingen met financiële consequenties meegenomen voor de begroting 2019. Deze zijn per programma samengevat in onderstaande tabel. Een nadere toelichting op alle afwijkingen is opgenomen bij de diverse programma's in hoofdstuk 2.

Bedragen x € 1.000	Programma	S/I	2019
Programmabegroting 2019			
- Structureel begrotingsresultaat		*S*	*-1.130*
- Incidenteel begrotingsresultaat		*I*	*423*
Saldo Programmabegroting 2019			**-707**
Effecten Jaarstukken 2018			
- Zorg – Begeleiding	2. Welzijn	S	-645
- Zorg – Dagelijkse Ondersteuning	2. Welzijn	S	203
- Zorg – Activerend Werk / Module 8	2. Welzijn	S	31
- Zorg - Jeugd	2. Welzijn	S	-1.755
- Zorg – Overige kosten	2. Welzijn	S	41
- Raadsvergoedingen	5. Bestuur & Veiligheid	S	-11
Saldo effecten Jaarstukken 2018			**-2.136**
Effecten September- en Decembercirculaires 2018			
- Zorg – Uitvoeringskosten SVB	2. Welzijn	I	75
- Rijksvaccinatieprogramma	2. Welzijn	S	-70
- Kinderopvang	2. Welzijn	S	-22
- Sportbedrijf – Combinatiefuncties	2. Welzijn	S	-40
- Uitkering Gemeentefonds	8. Algemene dekkingsmiddelen	S	7
- Uitkering Gemeentefonds	8. Algemene dekkingsmiddelen	I	-75
Saldo effecten September- en Decembercirculaires 2018			**-125**
Actuele begroting			
- Structureel begrotingsresultaat		*S*	*-3.391*
- Incidenteel begrotingsresultaat		*I*	*423*
Saldo Actuele begroting voor Zomerrapportage			**-2.968**

Bedragen x € 1.000	Programma	S/I	2019
Actuele begroting			
- Structureel begrotingsresultaat		*S*	*-3.391*
- Incidenteel begrotingsresultaat		*I*	*423*
Saldo Actuele begroting			**-2.968**
Baten en lasten			
1. Economische ontwikkeling		S	-662
2. Welzijn		S	-958
3. Gebiedsontwikkeling		S	0
4. Duurzaamheid		S	-30
5. Bestuur & Veiligheid		S	0
6. Financiën		S	0
7. Overhead		S	-233
8. Algemene dekkingsmiddelen		S	0
Subtotaal structurele baten en lasten		*S*	*-1.883*
1. Economische ontwikkeling		I	55
2. Welzijn		I	-172
3. Gebiedsontwikkeling		I	-85
4. Duurzaamheid		I	-80
5. Bestuur & Veiligheid		I	-41
6. Financiën		I	170

7. Overhead	I	-692
8. Algemene dekkingsmiddelen	I	160
Subtotaal incidentele baten en lasten	*I*	*-685*
Saldo baten en lasten		**-2.568**
Toevoegingen en onttrekkingen reserves		
Onttrekking Reserve	I	0
Onttrekking reserve	I	0
Mutaties reserves		**0**
Begrotingsresultaat Zomerrapportage 2019		**-2.568**
Begrotingsresultaat na Zomerrapportage 2019 voor aanvullend dekkingsplan		**-5.536**
- Structureel begrotingsresultaat	*S*	*-5.274*
- Incidenteel begrotingsresultaat	*I*	*-262*
Aanvullend dekkingsplan 2019		3.111
Begrotingsresultaat na Zomerrapportage 2019 na aanvullend dekkingsplan		**-2.425**

Bijlage 2

Aanvullend dekkingsplan Zomerrapportage 2019

Een nadere toelichting op de voorgestelde posten uit het aanvullend dekkingsplan is opgenomen in deze bijlage.

Herprioritering reserves	
Studie upgraden verenigingsgebouw	*23*
De reserve is in 2013 gevormd als dekking voor de toekomstige kosten van een studie naar de herinrichting, renovatie en beheervarianten van de voormalige Dr. Van Voorthuizenschool. Deze aanvullende middelen zijn niet meer nodig	
Res. Best. 2015 - Project Titus Brandsma	*60*
Verkeersmaatregelen zijn uitgevoerd resterend budget kan daardoor komen te vervallen.	
Reserve herstructurering woongebieden	*600*
Deel van het bedrag is afgestemd en in een overeenkomst vastgelegd met Vivare voor Velp Zuid. € 1,2 mln ligt nog vrij ter voorbereiding van de plannen voor Stenfert. Deze zijn echter nog slechts alleen in structuurvisies en prestatieafspraken vastgelegd. Er liggen nog geen plannen voor invulling van de visies. Indien deze plannen gereed zijn zal er nieuw budget worden aangevraagd.	
Reserve bestemmingsplan Rheden-Oost	*54*
Er is nog geen duidelijkheid of de geluidsonderzoeken nodig zijn. Dit is waarschijnlijk eind 2019 bekend. Te zijner tijd wordt (mogelijk) aanvullend budget aangevraagd.	
Sub totaal	***737***

Herprioritering incidentele budgetten	
Res. NTBGB – Informatievoorziening duurzaamheid	*45*
Wij kiezen ervoor terughoudend te zijn gelet op de financiële situatie van de gemeente. De werkzaamheden worden in de reguliere budgetten meegenomen.	
Res. NTBGB – Blauwgroene structuurvisie	*40*
Wij kiezen ervoor terughoudend te zijn gelet op de financiële situatie van de gemeente. De werkzaamheden worden in de reguliere budgetten meegenomen.	
Res. NTBGB – Burgerparticipatie SD	*7*
Dit zijn incidentele middelen voor burgerparticipatie. Dit zijn extra middelen op de reguliere middelen voor burgerparticipatie. De ervaring leert dat er minder aanspraak wordt gemaakt dan begroot. Dit komt mede door het werk van de ontwikkelmanagers.	
Res. NTBGB – Onderzoek bijstandsbestand	*18*
Een deel van het resterend budget is niet meer nodig en kan vrijvallen.	
Res. NTBGB – Odra	*25*
Een deel van het budget kan vrijvallen, hier liggen geen lopende verplichtingen onder.	
Res. NTBGB – Duurzaam Rheden	*125*
Wij kiezen ervoor terughoudend te zijn gelet op de financiële situatie van de gemeente. De werkzaamheden worden in de reguliere budgetten meegenomen. Een afroming van moet plaatsvinden, ook als aandeel in het terugdringen van het tekort.	
Res. NTBGB – Transformatiekosten Connectie	*222*
Vrijval is mogelijk voor een bedrag van 222.000 euro. Dit betreft het "oude" transitiebudget IGUO en een incidenteel budget uit 2018. Dan blijft een bedrag staan voor de laatste termijn van de transitiekosten en frictiekosten.	
Res. NTBGB – Herstructurering bedrijventerrein	*345*
Het budget is van 2012 en bedraagt 720.000. Op basis van de laatste inventarisatie blijkt dat het budget voor revitalisering van het bedrijventerreinen voor een groot deel al beklemd is inzake de Beemd Noord. Ook is provinciale subsidie ontvangen. Van ons gemeentelijk budget is 3 ton beklemd voor de Beemd Noord. Overig deel van de reserve is bedoeld voor Dieren o.a. (Kanaalzone). Met ondernemers is in het verleden diverse malen oriënterend gesproken over de revitalisering van het gebied in Dieren. Het staat opgenomen in de economische zaken visie en	

uitvoeringsprogramma, tevens in het recentelijk vastgestelde structuurvisie Dieren. Op basis hiervan kan een deel van gereserveerde middelen thans vervallen. Zodra de plannen in Dieren verder gestalte krijgen en echte plannen in uitvoering genomen kunnen worden wordt een nieuw budget aangevraagd.	
Sub totaal	***827***

Opbrengst grond verkoop – De Beemd	**375**
In de programmabegroting 2019 is daarin opgenomen dekkingsplan een bedrag van € 1.000 k opgenomen als boekwinst uit de afwikkeling van de grondexploitatie De Beemd. In 2019 is nu een deel van de gronden verkocht waardoor er in 2019 al een bedrag van € 375 k als voordeel kan worden meegenomen, terwijl voor 2021 een nadeel van € 375 moet worden verantwoord.	
Sub totaal	***375***

Extra Bezuinigingen	
Programma Economische ontwikkeling – Herstructurering winkelgebieden	*50*
Door het later starten van de activiteiten kan € 50 k worden bezuinigd.	
Programma Welzijn – Diversen	*276*
Door het beperken van een aantal bestedingen zoals het uitstellen van de aanbesteding welzijnsdiensten en onderuitputting van welzijnsbudgetten kan € 276 k worden bespaard in 2019.	
Programma Gebiedsontwikkeling – Structuurvisie (Rijksbijdrage)	*256*
Het begrootte bedrag voor de structuurvisie kan naar beneden worden bijgesteld door inzet van ISV-middelen.	
Programma Duurzaamheid – Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	*250*
Het begrootte bedrag voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed wordt in 2019 niet ingezet en doorgeschoven naar 2020 (€ 125 k) en 2021 (€ 125 k).	
Programma Bestuur & Veiligheid	*60*
Door een aantal projecten uit te stellen kan dit jaar een bezuiniging worden ingeboekt.	
Programma Financiën - Parkeergeld	*60*
Het afschaffen van het parkeergeld wordt uitgesteld tot 2020	
Programma Overhead – Herhuisvesting gemeentehuis	*100*
Door het later starten van de activiteiten kan € 100 k worden bespaard in 2019.	
Personeelskosten	*120*
Bij de afdeling Beleid kan een bedrag van € 100 k worden bespaard door het later invullen van vacatures. Bij de afdeling Strategie is een besparing te realiseren van € 20 k door een deel van de vacatureruimte bij Control niet in te vullen.	
Sub totaal	***1.172***
Totaal	***3.111***